

prin
teatrele
din
țară

- „HEDDA GABLER”
de Ibsen
  - „SIMPLE COINCIDENȚE”
de Paul Everac
  - „SFÎNTUL MITICĂ BLAJINU”
de Aurel Baranga
- pe scena Teatrului de Stat din Brăila

Apreciată în ultima vreme pentru seriozitate și conștiințozitate profesională, pentru jocul în genere îngrijit — cu respect pentru text și pentru public —, echipa brăileană se impune atenției prin efortul consecvent cu care urmărește să realizeze spectacole demne de a fi înscrise în sfera căutărilor unui stil propriu de teatru.

Cele trei montări pe care le-am văzut recent la Brăila: *Hedda Gabler*, *Sfântul Mitică Blajinu*, *Simple coincidențe*, confirmă hotărârea colectivului de a asigura reprezentațiilor o ținută intelectuală, bun-gust și muncă de calitate. Girul seriozității la teatrul din Brăila îl oferă dintru început repertoriul. Cu o dramă ibseniană dintre cele mai interesante și mai dificile, puțin jucată pe scenele noastre, cu cele două lucrări originale recente, repertoriul brăilean ne apare consistent și echilibrat. Noile premiere pot da nu doar măsura reală a valorii actorilor distribuiți în ele, ci totodată pot stimula dorința lor de îmbogățire a mijloacelor de expresie, de afirmare deplină a însușirilor lor artistice. În bună parte, aceasta s-a și petrecut.

Spectacolul *Hedda Gabler*, în regia lui Ianis Veakis — unul din cele mai unitare și mai valoroase pe care le-a realizat acest colectiv în ultimele stagii —, demonstrează maturizarea echipei brăilene în mînuirea instrumentației interpretative, omogenizarea ei pe linia descifrării exacte și minuțioase a ideilor și semnificațiilor unui text, a încorporării lor într-un joc concentrat, sobru, discret, despovărat de note false, patetice sau melodramatice. Astfel, mesajul ibse-

nian — transmis prin ciocnirea dramatică dintre ambițiile intelectualiste sterile, aspirațiile spre false idealuri, frumosul absolut, rupt de realitate, și frumosul bazat pe adevăr, concretizat în realitate, ca și năzuința către un țel nobil, uman — a fost tălmăcit în sensurile lui actuale. Regizorul a dat celor două fațete ale intelectualității ibseniene: una generoasă, luminată de spirit independent, creator, și una subjugată conveniențelor sociale, lașă, egocentrică, o interpretare simplă, apropiată spectatorilor de azi. Important de subliniat ni se pare a fi faptul că spectacolul se desfășoară pe o linie a eleganței, a armoniei, a echilibrului clasic; că poartă o amprentă modernă, fără ostentație, dimpotrivă, căutîndu-și și aflîndu-și ponderea specifică în claritate și simplitate, o simplitate departe de simplism, ancorată în vigoare și esență, și care știe în același timp să facă casă bună cu poezia, culoarea, ingeniozitatea. Caracteristicile acestea le descoperim în toate compartimentele spectacolului, în regie, interpretarea actorilor, scenografie.

Spectacolul *Simple coincidențe*, semnat de D. Dinulescu, s-a remarcat și el prin limpezime, prin modul direct, simplu și sincer, în care comunică cu publicul. Făuritorii spectacolului stăpînesc priceperea de a crea atmosfera emoțională necesară, de a exprima convingător adevărul de viață, cu problemele vii ale dialecticii realității noastre, care fac substanța piesei lui Everac. Feluritele concepții și moduri de a înțelege răspunderea față de sine și față de societate, fazele de criză și procesele de conștiință, marcate în acți-

Ileana Burlacu (Daniela Buzura) și Nicolae Ivănescu (Sorin Vlăsceanu) în „Simple coincidențe” de Paul Everac

Ileana Radu (Hedda) și Petre Simionescu (Lövborg) în „Hedda Gabler” de Henrik Ibsen

De la stînga la dreapta: Mircea Valentin (Adrian Mateescu), Petre Simionescu (Ion Cristea), Eftimie Ștefanu (Ionescu Anton), Mircea Cuberschi (Colibăș), Nae Nicolae (Mitică Blajinu) și Ileana Radu (Adela Cosimbescu) în „Sfîntul Mitică Blajinu” de Aurel Baranga

unile și situațiile piesei, au fost cu ușurință surprinse și gradate și au atins tensiunea cerută de text în momentele-cheie. Și în acest spectacol, lăudabil prin omogenitate, protagoniștii se păstrează la o cotă superioară, egală, de exigență artistică. Lipsesc, e adevărat, pe alocuri, nuanțe, subtilități în afirmarea subtextelor, forța și dimensiunea reală pretinse de unele personaje (cele feminine, îndeosebi); lipsesc finețea și complexitatea unor relații (cum sînt acelea dintre Vlăsceanu și Buzura, de exemplu). Dar nu poate fi subapreciată grija echipei în descifrarea atentă a problematicii și a psihologiei eroilor, în sublinierea semnificațiilor umane cuprinse în text.

Interpretarea dată de același regizor comediei lui Aurel Baranga, mai modestă ca desfășurare plastică, e mai bogată în fantezie decît în spectacolul bucureștean sau în alte spectacole din țară; montarea brăileană luminează ingenios valorile satirei printr-o suită de amănunte comice de calitate, prin detalii sugestive. Calitatea ei esențială (în special, în actul II, cel mai reușit) stă însă mai cu seamă în ținuta jocului, vădit prudent față de stridențe, gaguri ieftine, clișee, orientat spre sinceritate, precizie în adresă.

Un element de recunoaștere imediată a noii fețe artistice a teatrului, a vieții scenice împropățate, îl constituie scenografia. Conducerea teatrului s-a bazat în tendința sa fundamentală, de căutare a unui stil propriu, modern, pe talentatele plasticiene ale decorului, Elena Veakis și Adriana Leonescu, care s-au întîlnit în mod fericit, în muncă și în concepție, cu creatorii spectacolelor. În realizarea interiorului somptuos al vilei Heddei Gabler, regizorul s-a sprijinit pe decorul de mare forță sugestivă, elegant, de bun-gust, cu valori dramatice și poetice, al Elenei Veakis, creat, cu inventivitate și toțuși cu extremă simplitate, din perdele și stîngii subțiri de lemn. Dinamica, ritmul alert al piesei lui Everac au fost slujite de decorul ingenios, esențializat, aerat, eliberat de prisosuri (un sistem de panouri glisante, unele simple, altele acoperite cu fotografii) al Adrianei Leonescu.

Nu e de prisos să subliniem că teatrul brăilean nu încetează să acorde o evidență încredere actorului. Interpretării brăileni au acoperit distribuțiile diverse ale celor trei piese, într-o certă tendință de respectare a spiritului colectiv de echipă, demonstrînd totodată că aceasta nu în-

seamnă uniformizarea însușirilor personale. Majoritatea actorilor s-au arătat convingiți de valoarea jocului „spontan”, firesc, în linii mari străin de șabloane, și s-au mișcat cu siguranță de la un spectacol la altul, în interpretarea unor roluri de facturi cu totul deosebite. Astfel, este demnă de prețuit Ileana Radu, care, în rolul titular din *Hedda Gabler* și în Adela (*Sfîntul Mitică Blajinu*), a demonstrat un întins registru de posibilități. Actrița posedă o inteligență vie, temperament dramatic, eleganță și demnitate în mișcări, vorbește clar, logic, comunicînd limpede spectatorilor ideile și gîndurile personajelor. Dumitru Pîslaru în Jørgen Tesmann a dezvăluit la rîndu-i însușiri compoziționale, disponibilitate la nuanțe, sensibilitate vibrantă. Trebuie să ne oprim apoi la vioiciunea tonică, la bonomia, farmecul și umorul direct, la energia risipită cu generozitate de Nae Nicolae în Mitică Blajinu și în Florică Predoiu (*Simple coincidențe*). De asemenea, la frumoasa ținută scenică a lui Petru Simionescu, la naturalitatea cu care trece dintr-un personaj într-altul (Vlăsceanu, Ion Cristea, Eilert Lövborg). Sensibilă și candidă, Ileana Burlacu în cele trei roluri (Thea Elvsted, Daniela Buzura și Geta Tudorică) vădește aplicare profesională (dar este încă pradă unor afectări vocale, ca și unor anumite uniformități tonale, ce nu o pot avantaja). Nicolae Ivănescu (Sorin Vlăsceanu) comunică pe o bună linie a umorului cu partenerii. Original, cu mult haz, fără a face apel la inutile resorturi rafinate, Niki Budescu (Vasile Vasile).

Oly Eftimiu, Valentin Gustav, Mircea Valentin, Valentin Urișescu, Mirela Gherlac, N. Cioroiu s-au apropiat cu personalitate de rolurile lor, exprimîndu-se lăconic, expresiv.

Nu putem trece însă cu vederea că în acest peisaj valoros al echipei din Brăila mai sînt actori care nu ating platforma stilistică pe care se situează jocul celor mai buni. Se întîlnesc încă neglijențe în ținuta scenică, în vorbire, interpretări terne, atone, care coboară dimensiunile rolurilor la cotidian, la inexpressiv. Să sperăm, de aceea, că se va iniția, în acest teatru studios, un antrenament organizat, de „slefuire”, care să ducă la lichidarea urmelor de diletantism, la cîștigarea acelei virtuozități care desparte arta de meșteșug. Realizările teatrului — de pe acum conturate de o linie a conștiinței și a realei exigențe artistice — se vor putea astfel, în viitor, afirma și mai categoric.